

[Patursson.]

sen af Forslag til en færøsk Valgordning til Stænderforsamlingen resulterede endelig i en af Amtmanden nedsat Kommission, bestaaende af Landets 4 højeste Embedsmænd og 15 tilkaldte folkelige Medlemmer. Resultatet af Kommissionens Forhandlinger findes i Amtets Skrivelse til Kancelliet af 8. Juni 1847. Det fremgaaer deraf, at Færingerne frabad sig at blive repræsenteret ved folkevalgte Medlemmer i Stænderforsamlingen, hvorimod man fastholdt Kravet om en Repræsentation i Landet selv i mest mulig Lighed med det gamle Lagting, „en Institution, hvis Minde var Folket kært“, staar der. Efter Modtagelsen af denne Kommissions Udtalelse lod Kancelliet Forslaget om Færingernes Deltagelse i Stænderforsamlingen bortfalde. Til Rigsforsamlingen i 1848 udnævnte Kongen et Medlem for Færøerne, fhv. Amtmand Ploeyen. Dette Medlem fremsatte Forslag om, at der — se Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen 1849 Side 2730—2731 — maatte forbeholdes Færingerne Ret til at ytre sig angaaende den Maade, paa hvilken de vil have at deltage i den danske Folkerepræsentation.

Da Valglovens §§ 18 og 37 imidlertid kom til at lyde: „De nærmere Bestemmelser for Slesvig, Island og Færøerne forbeholdes“, ansaa Ploeyen disse Bestemmelser for fyldestgørende, hvorefter han tog sit Forslag tilbage. Til Trods for alle foran anførte Tilkendegivelser fra færøsk Side, der med al Tydelighed viste hen til, at Færingerne ønskede at blive folkeligt repræsenteret i deres eget Land og ikke i Danmark, og til Trods for det kongevalgte færøske Medlems Stilling paa Rigsforsamlingen gennemførte Rigsdagen i 1850—51 en Rigsdagsvalglov for Færøerne, uden at Færingerne var adspurgt, og — kan man efter alt foreliggende sige — imod deres Vilje. Dette Valglovsforslag blev langtfra enstemmigt vedtaget og vakte en langvarig og til sine Tider meget skarp Debat, særlig i det andet høje Ting. Jeg skal tillade mig at henvise til Rigsdagstidende for 1850—51, Anhang B Side 69 og følgende, samt til de efterfølgende Forhandlinger i begge Rigsdagens Ting. Jeg skal af Debatten kun anføre Barfods Tilslutning til Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Kreds Tschernings Udtalelse umiddelbart før Afstemningen i Folketinget, der lød paa, at Loven var „uberettiget og unødvendig, ja, skadelig“. Den vedtoges derefter med 51 Stemmer mod 20. Ved den færøske Valglovs Behandling og Vedtagelse var Færingerne ikke re-

præsenteret paa Rigsdagen, hverken ved folkevalgte eller kongevalgte Medlemmer. Først ved Loven af 26. Marts 1852 blev Lagtinget genoprettet, men da i en saa embeds-aristokratisk Skikkelse, at vor første Folketingsmand herom i en Pjece, han udgav, manede de gamle Lagtingsmænd op af deres Grave for at fordømme det Misfoster, der nu var bragt til Verden under Navn af Lagting — og det er det samme Misfoster, vi i Realiteten lever under endnu.

Det er først ved Loven af 21. Marts 1855, at den flerehundredaarige Monopolhandel bliver ophævet og Næringsfrihed indført — den kom altsaa bag efter alt det andet. Det vil være let at forstaa, at ifald Kancelliet i 1847 var indgaaet paa det af den færøske Kommission fremsatte Ønske om Genoprettelse af Lagtinget i den af Kommissionen foreslaaede Form, vilde Lagtingets Virksomhed være blevet af en ganske anden heldbringende Betydning, end Tilfældet nu blev.

Jeg skal herefter, ligeledes saa kortfattet som muligt, give en Skildring af det nuværende Lagting og dets Virksomhedsomraade. Det færøske Lagting er bygget paa et rent Etkammersystem. Intet Lovforslag, hvor vigtigt det end er, kan underkastes mere end 3 Behandlinger. Der er ingen lovhjemlet Adgang for et nok saa stort Mindretal til at standse et Lovforslag, for at dette kan forelægges for Vælgerne ved nyt Valg. Der er heller ikke lovbestemt Adgang til at sætte et Forslag under Folkeafstemning. Paa Regeringens Vegne møder Amtmanden paa Lagtinget. Han har Ret til at deltage i Forhandlingerne, men har ingen Pligt til under Forhandlingerne at tilkendegive hverken sin egen eller Regeringens Stilling til den omhandlede Sag, selv om han bliver spurgt derom. For saa vidt er Amtmanden over for Lagtinget en nærmest hellig Person, idet Tinget heller ikke har lovhjemlet Adgang til at blive kendt med de Erklæringer, som han vedføjede de færdigbehandlede Lagtingssager ved deres Fremsendelse til de forskellige Ministerier. Jeg nævner de forskellige Ministerier. Indtil for mindre end en Snes Aar siden var Forholdet det, at de færøske Sager i alt væsentligt sorterede under et af de herværende Ministerier: Justitsministeriet. Dette Ministerium, der i sit islandske Departement lige fra Midten af forrige Aarhundrede havde behandlet de færøske Sager, havde derved vundet et Kendskab til og en Erfaring i at behandle færøske Forhold, der medførte, at Ministeriet med forholdsvis god Kundskab kunde